

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Omgevingsdialoog TPN-West 2025

Cleo Grim/Ewald Korevaar

Versie 1.0

d.d. 19-11-2025

Dit document vormt het kader voor communicatie en participatie binnen de vergunning-, toezicht- en handhavingsprocessen (VTH) in het industriegebied Trade Port Nijmegen-West (TPN-West). Het bevat de nieuwe uitgangspunten voor de Omgevingsdialoog van ODRN, met als doel communicatie en participatie met de omgeving te stimuleren. Dit kader is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de gemeenten Nijmegen en Beuningen, de provincie Gelderland, bedrijvenvereniging TPN-West en verschillende omwonenden van TPN-West. Vanaf medio 2025 starten we met de implementatie van de bouwstenen in onze werkwijze, met de ambitie om deze uiteindelijk breder toe te passen binnen de gehele regio van ODRN. Een aanvullend implementatieplan volgt.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Bouwstenen nieuwe omgevingsdialoog.....	4
Omgevingsdialoog 2016	4
Omgevingswet en participatie	4
Communicatie versus participatie	4
Bouwstenen	5
Toelichting bouwstenen en invulling hiervan	8
Implementatie	11
Bijlagen	12
Bijlage 1 Proces stroomschema VTH.....	13
Bijlage 2 Uitkomsten gesprekken over communicatie en participatie in het VTH-proces	14
Bijlage 3 Geleerde lessen project Gezonder Vergunnen	16

Inleiding

De vernieuwing van de omgevingsdialoog is een onderdeel van het project 'Gezonder Vergunnen', in opdracht van provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en gemeente Beuningen. Gezonder Vergunnen richt zich op het ontwikkelen van een systematiek om met draagvlak van de omgeving en betrokkenheid van bedrijven emissies van schadelijke stoffen te verminderen met oog op verbeteren van de luchtkwaliteit in en rond het industrieterrein Nijmegen-West en Weurt.

Trade Port Nijmegen-West (hierna TPN-West), is het grootste binnenstedelijke industriegebied van Nederland, hier zijn industrie en woonomgeving nauw met elkaar verweven. Het actief betrekken van de omgeving van het industriegebied biedt kansen om meer onderling bewustzijn te creëren, overlast te beperken en vertrouwen tussen de omgeving, industrie en overheidsinstanties te versterken. Daarom introduceerde Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) de omgevingsdialoog in 2016 als een middel om de communicatie en participatie binnen het proces van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving verbeteren.

Negen jaar later is het tijd om deze afspraken te evalueren en actualiseren, onder meer vanwege de invoering van de Omgevingswet, waarin participatie een belangrijkere rol heeft gekregen maar niet wettelijk verplicht is toe te passen in VTH procedures. Om duidelijkere afspraken te maken over transparant communiceren naar de omgeving en participatie te stimuleren, presenteert dit document de nieuwe bouwstenen voor de omgevingsdialoog. Deze zijn gebaseerd op een analyse en evaluatie vanuit verschillende perspectieven: industrie, overheidsorganisaties en omwonenden. Er is nadrukkelijk gekozen voor het presenteren van bouwstenen en een korte uitwerking daarvan en niet een uitgewerkt stappenplan, zoals in de omgevingsdialoog 2016. Dit is gedaan enerzijds omdat veel procedures en situaties niet identiek zijn en derhalve om maatwerk vragen en anderzijds om de wijze van participatie en communicatie niet teveel 'dicht te timmeren', zodat ook gaandeweg ontdekt kan worden wat wel en niet werkt en bijstelling mogelijk is.

De hoofdvraag luidt daarom: "Hoe kan de omgevingsdialoog worden vernieuwd in het licht van het belang van participatie in de omgevingswet, rekening houdend met de wensen en behoeften van overheid, bedrijven en omwonenden en met de geleerde lessen van project Gezonder Vergunnen?"

Werkwijze

Door middel van focusgroepen analyseerden we de ervaringen met de oude omgevingsdialoog, en de wensen voor communicatie en participatie in VTH procedures. Tot slot hebben we de geleerde lessen van de bedrijfsbezoeken en dialogen tijdens het project Gezonder Vergunnen meegenomen in dit voorstel voor een vernieuwde omgevingsdialoog. Deze bestaat uit 8 bouwstenen en afspraken die we gezamenlijk willen maken en ODRN samen met ODRA per 2025 verder gaat implementeren in haar VTH processen. In de bijlage zijn de evaluatie van de feedbacksessies en Gezonder Vergunnen te vinden.

Bouwstenen nieuwe omgevingsdialoog

Omgevingsdialoog 2016

Al meerder jaren werken provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en gemeente Beuningen samen aan de verbetering van de leefomgeving en luchtkwaliteit rond het industrieterrein TPN-West, (Nijmegen West en Weurt). Deze samenwerking heeft geleid tot diverse milieumaatregelen, monitoring en afspraken over communicatie en participatie vanuit ODRN met bewoners en bedrijven bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. In 2016 werd de samenwerking vastgelegd in een omgevingsdialoog.

De Omgevingsdialoog 2016 focust op de centrale rol van ODRN in het proces van vergunningverlening en handhaving. Naast de wettelijke verplichte publieke bekendmakingen, gaat het om aanvullende communicatie en participatie afhankelijk van de omvang van de vergunningaanvraag. Er zijn drie aanpakken verdeeld in de categorieën licht, midden en zwaar. Op basis van oude wetgeving worden bedrijven ingedeeld in bepaalde milieucategorieën die tot mogelijke impact op de omgeving kunnen leiden. Hoe hoger de categorie hoe meer aandacht voor communicatie en participatie. Bedrijven worden aangemoedigd om actief met de omgeving te communiceren en er worden specifieke afspraken gemaakt over de communicatie bij klachten en overlast.

Omgevingswet en participatie

In 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Deze wet legt de nadruk op maatwerk, flexibiliteit en een 'ja, mits'-aanpak, en stimuleert participatie. Toch is participatie binnen vergunningverlening milieu niet wettelijk verplicht. De wet vraagt alleen dat aanvragers aangeven óf ze aan participatie hebben gedaan, zonder juridische verplichting om dit daadwerkelijk te organiseren. De mate van participatie hangt daarom vooral af van de bereidheid van bedrijven hier invulling aan te geven.

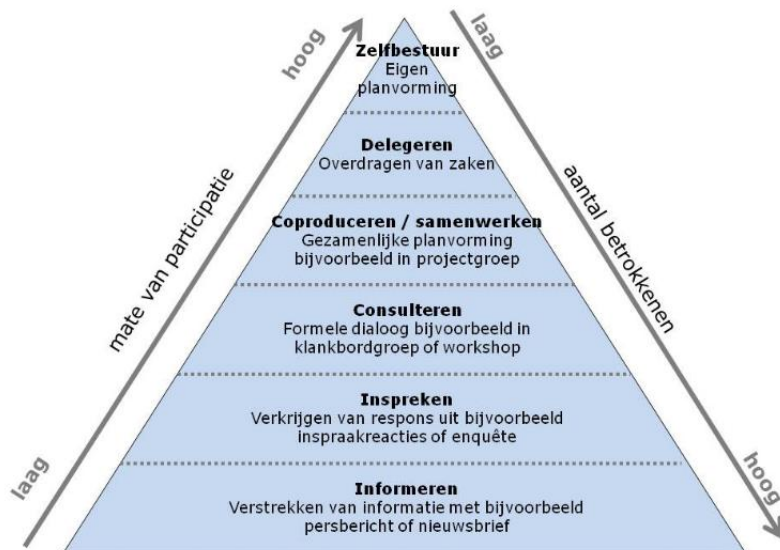
Omgevingsdiensten toetsen vergunningaanvragen aan milieukaders en normen, niet aan de mate van participatie. Dit betekent dat de betrokkenheid van omwonenden bij milieuvergunningen juridisch gezien niet afdwingbaar is. Wel biedt het vooroverleg bij een aanvraag ruimte om samen met bedrijven te bespreken hoe participatie kan worden ingevuld.

Communicatie versus participatie

Binnen het VTH-proces streven we naar dialoog en participatie om draagvlak te creëren. Het is echter belangrijk het verschil tussen beide te erkennen:

- Communicatie is het informeren van de omgeving over besluiten en ontwikkelingen: een eenrichtingsproces gericht op transparantie.
- Participatie gaat verder en betreft belanghebbenden actief bij besluitvorming, waardoor zij invloed kunnen uitoefenen.

Participatie kan op verschillende niveaus plaatsvinden. Daarvoor hanteren we de zogenaamde participatieladder, zie figuur hieronder. Afhankelijk van de casus en bereidheid van initiatiefnemers kan gekozen worden voor een lage en hoge mate van participatie.

Om binnen de juridische kaders ruimte bieden voor participatie, zonder onrealistische verwachtingen te wekken richten we ons allereerst op transparante en heldere communicatie. Als omgevingsdienst is het niet onze wettelijke taak om bedrijven aan te sturen tot participatie. Toch willen we transparante communicatie naar de samenleving centraal stellen in ons werk en participatie waar mogelijk stimuleren.

Bouwstenen

Uit de gevoerde gesprekken, zie bijlage 2 en de ervaringen vanuit het project 'Gezonder vergunnen', zie bijlage 3, kwamen verschillende zaken naar voren die vanuit de Omgevingsdialoog 2016 behouden zouden moeten worden, maar ook verbetering en aanpassing vragen. Hieruit kwamen de volgende elementen naar voren die van belang zijn voor de nieuwe omgevingsdialoog:

- **Duidelijkheid, transparantie en heldere rollen:** Er is overeenstemming bij de verschillende partijen over de noodzaak van transparantie bij het proces van VTH en duidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor communicatie en participatie op welk moment. De verantwoordelijkheid om over een nieuw initiatief (nieuw bedrijf of wijziging/uitbreiding van bestaande activiteiten) te communiceren naar de omgeving ligt allereerst bij het bedrijf zelf, geven zowel bedrijven als ODRN aan. Dit geldt ook voor klachten. Verderop in de procedure, bij voorbereiding en publicatie van de (ontwerp)vergunning en bij klachtenafhandeling, ligt het initiatief voor communicatie vooral bij ODRN. Voor omwonenden is openheid en transparantie fundamenteel om vertrouwen op te bouwen, ODRN kan hieraan onder meer bijdragen door het overzichtelijk maken van het VTH-proces via een actuele dossierpagina, communiceren over nieuwe initiatieven toelichting van data en besluiten. En ook bij klachtenafhandeling, duidelijk te communiceren over toezicht en handhavingsacties.
- **Vroegtijdig betrekken van omgeving:** Alle partijen zijn het eens over het belang van vroegtijdige betrokkenheid. Omwonenden willen al in de eerste fase van het vergunningproces betrokken worden en vinden proactieve en tijdige betrokkenheid zeer belangrijk. Duidelijke en transparante communicatie over de wijze en mate van invloed van de omgeving op het initiatief is cruciaal om verwachtingen af te stemmen. Vroegtijdig betrekken van omwonenden voorkomt of beperkt ook zienswijzen verderop in het proces en eventuele juridische procedures.
- **Fysiek overleg:** Communicatie en overleg zijn essentieel voor een succesvolle dialoog. ODRN ziet persoonlijk contact via het wijkoverleg als belangrijk, en de bedrijvenvereniging pleit voor een gezamenlijk overlegplatform met bedrijven, overheden, maatschappelijke

organisaties en omwonenden. Omwonenden willen vragen kunnen stellen tijdens wijkoverleggen of via een platform.

- **Online communicatie- en informatieplatform:** Er is ook overeenstemming over het nut van een centraal digitaal platform voor communicatie en informatie-uitwisseling. Omwonenden zien een web platform waar aanvragen en verleende vergunningen worden gepubliceerd als noodzakelijk, en vinden het belangrijk dat hier ook verdere toelichting op meetresultaten, vergunningen en handhavingsprocedures gegeven kan worden.
- **Meer focus op klachtenprocedure en terugkoppeling:** Een punt dat vooral door omwonenden wordt benadrukt en minder door de andere partijen, gaat over meer communicatie met de omgeving rond het toezicht- en handhavingsproces. Melders voelen zich niet altijd gehoord en het is niet altijd duidelijk welke stappen er worden genomen vanuit ODRN en het bedrijf. Een contactpersoon/zaakmanager zou hierbij kunnen helpen. Ook op een actuele dossierpagina zou dit meer kunnen worden bijgehouden, met toelichtingen van het proces, metingen, data en handhavingsacties.

Op basis van de gesprekken stellen we daarom de onderstaande bouwstenen voor de nieuwe omgevingsdialoog.

OMGEVINGSDIALOOG 2025 BOUWSTENEN

COMMUNICATIE OP MAAT

Categorie 1 nauwelijks of geen impact op de omgeving:
beperkte aanvullende communicatie

Categorie 2 milieu-impact of zorgen omgeving:
Vroege communicatie, vooroverleg en toelichtingen

OMWONENDEN OP TIJD BETREKKEN

Door ODRN en bedrijven, met ieder diens verantwoordelijkheden.

HELDERHEID OVER VTH PROCES & ACTUELE DOSSIERS ODRN

Verduidelijking van het VTH proces naar de omgeving.
Actuele dossier pagina TPN-West categorie 2 voor aanvragen en complexe
toezichtzaken.
Toelichten van meetgegevens en data. Begrijpbare vergunningen.

BEDRIJVEN VERANTWOORDELIJK VOOR EERSTE COMMUNICATIE

Communiceren van initiatief & aanvraag naar omgeving & bij klachten.
ODRN en bedrijvenvereniging stimuleren bedrijven om met omgeving
te communiceren en participeren waar mogelijk.

HET VOOROVERLEG, MET OMGEVING

Vergunningverlener en toezichthouder benadrukken het belang van de
omgevingsdialoog met het bedrijf en vragen om bereidheid van het
opstellen van communicatieplan van bedrijf en het organiseren van een
overleg met omgeving.
ODRN biedt een communicatie handreiking aan

FYSIEK GEZAMENLIJK OVERLEG

We verkennen een fysiek overleg platform. Waar overheden,
bedrijven, omwonenden, maatschappelijke organisaties en bedrijven
verenigingen periodiek in gesprek gaan.

COMMUNICATIEPLATFORM

Een online platform waar ODRN categorie 2 aanvragen bekend maakt
en duidelijk de ontwikkelingen in het VTH proces zichtbaar maakt,
waar korte toelichtingen worden gegeven. De mogelijkheid is om
vragen te stellen of interesse te tonen in wijkoverleggen.

GOEDE BUUR RELATIE

Bedrijf en omgeving gaan met elkaar in gesprek
Bedrijven communiceren eerst zelf over hun initiatief en geven
omwonenden de mogelijkheid om contact op te nemen.
Overwegen van bedrijfsbezoek, vooroverleg, of informatie avond

Toelichting bouwstenen en invulling hiervan

Om communicatie en participatie goed af te stemmen, maken we bij vergunningverlening onderscheid tussen 2 categorieën:

- Categorie 1:
De zaken die nauwelijks of geen impact hebben op de omgeving.
→ Standaard communicatie via publicatie en zienswijze of bezwaren via reguliere wettelijke procedure.
- Categorie 2:
Aanvragen, meldingen, toezicht en handhavingszaken met milieu-impact of die (potentiële) zorgen creëren bij de omgeving.
→ Deze vragen om extra communicatie en mogelijk participatie.

ODRN bepaalt de categorie op basis van een beoordelingskader. Bij twijfel of grotere belangen stemmen we dit af met het communicatieteam en/of betrokken gemeenten.

Voor toezicht hanteren we niet een direct onderscheid in 2 categorieën, maar ook daarvoor geldt dat bij kleine overtredingen met nauwelijks of geen impact, geen extra communicatie nodig is. Voor overtredingen met (aanzienlijke) milieu-impact of die (potentiële) zorgen creëren bij de omgeving is, is dit wel gewenst.

Bouwsteen 1 Communicatie op maat

Niet elke vergunning, melding of handavingsprocedure vraagt dezelfde aanpak. Hoewel we bij elke zaak de wettelijke vereisten voldoen, hebben sommige zaken meer communicatie nodig. We maken onderscheid tussen geringe en ingrijpende initiatieven.

- We beoordelen per zaak of deze valt onder Categorie 1 (weinig impact) of Categorie 2 (impact of zorgen).
- Categorie 1 vraagt minimale communicatie: publicatie van de (ontwerp)vergunning is meestal voldoende.
- Categorie 2 vraagt om extra uitleg, contact met de omgeving en soms ook participatie.
- ODRN pakt de regie over VTH communicatie, maar verwacht ook actieve inzet van bedrijven zelf, met name in de fase van de aanvraag of bij klachten.
- Als bedrijven niet actief communiceren, nemen wij zo mogelijk het initiatief richting omwonenden.

Bouwsteen 2 Omwonenden op tijd betrekken

Een goed proces begint met een goede start. Daarom wordt de omgeving vroegtijdig betrokken bij ontwikkelingen die mogelijk impact hebben.

- Bij ingrijpende initiatieven (Categorie 2) worden omwonenden zo vroeg mogelijk geïnformeerd en betrokken op een passende wijze, zie participatieladder.
- De Omgevingsdienst vraagt bedrijven om zelf actief met de omgeving te communiceren over het nieuwe initiatief, de vergunningsaanvraag of handhavingstraject. Daarnaast sporen we bedrijven aan tot participatie met de omgeving indien hier ruimte voor is bij bedrijf.
- Als bedrijven dat niet doen, informeren wij als overheid, zo nodig, zelf de omgeving. We vinden dit echter niet onze primaire verantwoordelijkheid, maar allereerst van de initiatiefnemer zelf.
- Vroegtijdige betrokkenheid voorkomt misverstanden, bezwaren en frustratie.
- De vorm van betrokkenheid wordt afgestemd op de situatie, wensen van de omgeving en wat er mogelijk is bij het initiatief. Het is van belang duidelijk te communiceren in welke mate participatie mogelijk is.

Bouwsteen 3 Helderheid over het VTH-proces & actuele dossierpagina

We communiceren als omgevingsdienst duidelijk over wat er gebeurt bij een vergunning, melding of toezicht.

- We leggen begrijpelijk uit wat een vergunning of melding inhoudt.
- Ook tijdens toezicht en handhaving geven we toelichting op onze rol en acties en die van het bedrijf na het melden van hinder door de omgeving.
- We communiceren actief bij categorie 2-zaken via onze website en een evt. gezamenlijk communicatieplatform.
- Categorie-2 zaken krijgen een actuele dossierpagina met informatie over de aanvraag, besluiten, toezicht, handhaving en wat er speelt.
- Daarbij zorgen we dat informatie vindbaar is en in begrijpelijke taal bijvoorbeeld via begrijpelijke vergunningen.
- Onze communicatie is transparant: we laten zien wat het bedrijf doet, en wat wij doen.

Bouwsteen 4 Bedrijven nemen verantwoordelijkheid voor communicatie

Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het informeren van de omgeving over hun plannen en activiteiten. Dat geldt niet alleen bij nieuwe initiatieven, maar ook bij klachten.

- Tijdens het vooroverleg met ODRN wordt het belang van goede communicatie en participatie richting de omgeving nadrukkelijk besproken.
- We adviseren bedrijven om een communicatievoorstel of -plan op te stellen; ODRN kan hierin ondersteunen met een toolbox of in samenspraak met het communicatieteam.
- Ook bij klachten, meldingen of handhaving stimuleren we bedrijven om zelf het gesprek met de omgeving aan te gaan.
- Op TPN-West moedigt de Bedrijvenvereniging actieve communicatie aan. Wanneer een bedrijf dat nalaat, kan de vereniging het daarop aanspreken en hulp bieden.
- Als een bedrijf niet communiceert terwijl dat wél nodig is, neemt ODRN de regie richting de omgeving over - en maakt daarbij transparant wie welke rol heeft gespeeld.

Bouwsteen 5 Vooroverleg met omgeving bij impactvolle initiatieven

Bij Categorie 2-zaken willen we dat de omgeving vooraf betrokken wordt, als daar behoefte aan is.

- We peilen bij de omgeving of er behoefte is naar een vooroverleg tussen ODRN, het bedrijf, omwonenden en als gewenst de GGD.
- Hierin wordt het initiatief toegelicht en kunnen zorgen of vragen besproken worden, we communiceren duidelijk wat de speelruimte is voor omwonenden om aanpassingen of invloed uit te oefenen.
- Deelnemers krijgen inzicht in kennis over de impact van de processen en activiteiten van het bedrijf en waarop ODRN haar afwegingen maakt in het vergunning of handavingsproces.
- ODRN faciliteert of organiseert dit overleg, bedrijven kunnen ook een eigen informatie of participatie bijeenkomst organiseren zonder dat ODRN daarbij aanwezig hoeft te zijn.
- We doen dit alleen als het initiatief impactvol is én er behoefte is vanuit de omgeving.

Bouwsteen 6 Fysiek overleg met de omgeving

Persoonlijk contact blijft belangrijk. Daarom zetten we in op regelmatig overleg.

- We organiseren 4 keer per jaar overleg met de omwonenden van TPN-West (ODRN wijkenoverleg). We betrekken hier zo mogelijk ook andere partijen hierbij (bedrijven, gemeente, ODRN, omwonenden, GGD).
- Hier bespreken we ontwikkelingen, zorgen en ideeën.

- We onderzoeken of het huidige wijkoverleg kan uitgroeien tot een breder platform.
- De Bedrijvenvereniging denkt actief mee in deze opzet.

Bouwsteen 7 Samen bouwen aan een communicatieplatform

We ontwikkelen een online platform voor open en transparante communicatie. In eerste instantie kijken we hoe we dit op onze huidige website kunnen implementeren.

- Hier bundelen we informatie over vergunningen, meldingen en toezicht.
- Omwonenden kunnen zich aanmelden voor updates over bedrijven in hun buurt.
- Meldingen, vergunningen, emissiemetingen, documenten en toelichtingen zijn centraal terug te vinden.
- We onderzoeken of dit platform gekoppeld kan worden aan bestaande meldingskanalen.
- Mogelijk kan dit uitgroeien tot dé plek waar overheid, bedrijven en omgeving elkaar digitaal ontmoeten over zaken in en om TPN-West.

Bouwsteen 8 Een goede buur zijn

Een leefbare omgeving begint bij contact, vertrouwen en bereikbaarheid.

- Bedrijven en bewoners worden aangemoedigd om met elkaar in gesprek te blijven.
- We stimuleren een cultuur waarin zorgen gedeeld kunnen worden, vóóordat ze escaleren.
- ODRN helpt bedrijven en omgeving zo mogelijk hierbij.
- Inwoners weten hoe ze contact kunnen opnemen met bedrijven én met ons.
- Een goede buur zijn betekent: elkaar informeren, aanspreken en serieus nemen.

Implementatie

Voor een succesvolle implementatie van de omgevingsdialoog zijn investeringen in verdere uitwerking van de bouwstenen noodzakelijk. De hoofdpunten waarin verder geïnvesteerd moet worden zijn:

ODRN Intern

- Nieuwe werkwijze en werkafspraken ontwikkelen:
 - communicatie tussen teams communicatie, vergunningverlening en toezicht: thema actuele dossiers.
 - categoriseren van gebeurtenissen door vergunningverleners en toezichthouders.
 - richtlijn en werkafspraken over bedrijven motiveren tot actieve communicatie.
- Handreiking en communicatie tools ontwikkelen:
 - intern in ons proces.
 - extern voor aanvragers.
- Web platform ontwikkelen:
 - door ontwikkelen actuele dossier pagina.
 - opzetten van richtlijn voor het toelichten van vergunningen/ besluiten in begrijpbare taal.
 - mogelijkheden om melden/toezicht te integreren.
 - beheren en actualiseren actuele dossier pagina.
 - continu uitwerken van begrijpbare toelichtingen op besluiten en data.
- Trainingen:
 - trainen van vergunningverleners en toezichthouders om bedrijven aansturen tot communicatie met de omgeving.
 - trainen van projectleiders voor omgevingsmanagement.

Extern

Pilot met bedrijven over communicatie met omgeving

- Goede buur afspraken.
- Verkennen en zo nodig ontwikkelen van fysiek overlegplatform- wijkoverleg met meerdere partijen.

Bovenstaande zal verder worden uitgewerkt in een implementatieplan.

Bijlagen

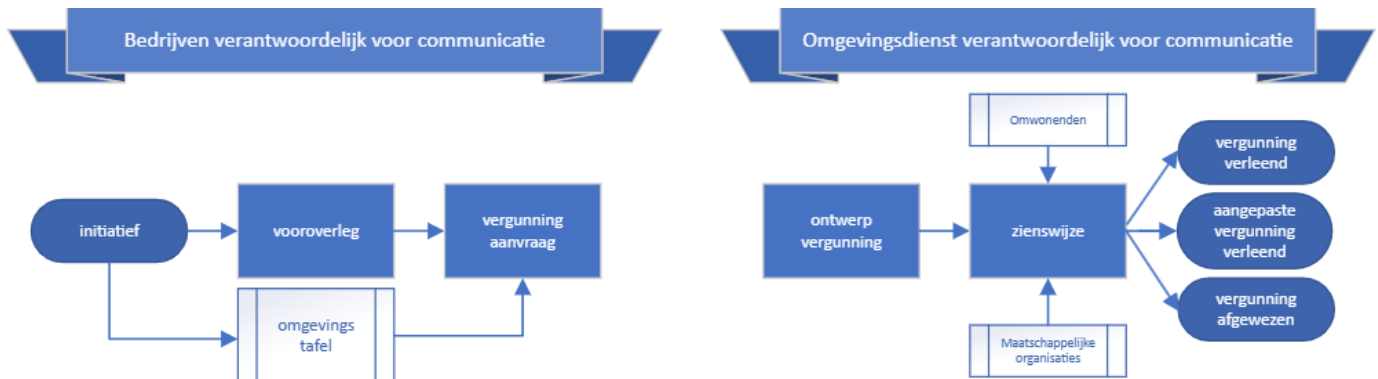
Bijlage 1 Proces stroomschema VTH

Bijlage 2 Uitkomsten gesprekken over communicatie en participatie in het VTH-proces

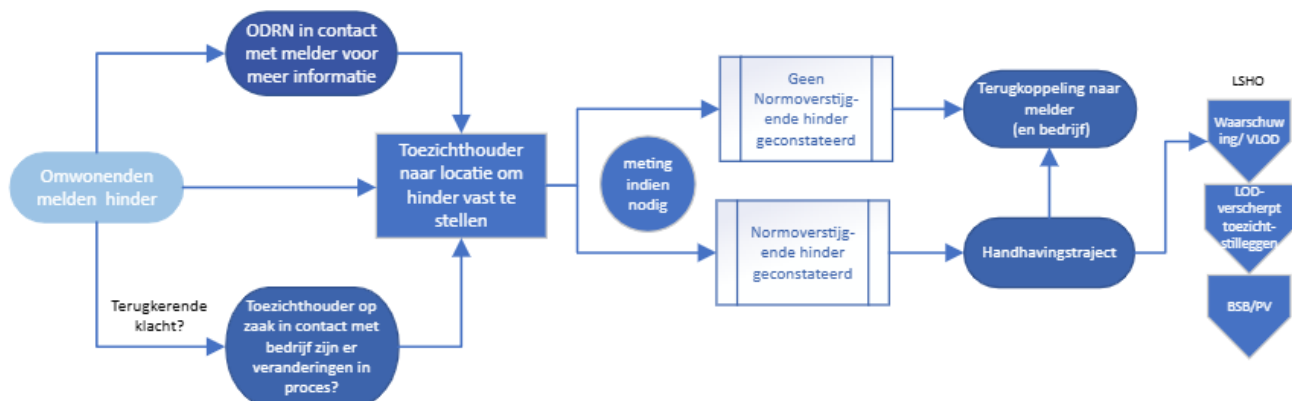
Bijlage 3 Analyse Gezonder Vergunnen

Bijlage 1 Proces stroomschema VTH

Hieronder het basis stroomschema van VTH processen als gepresenteerd tijdens de brainstorm sessies met bedrijven en omwonenden.

Figuur 1 Vergunningprocedure. Van initiatief tot verleende of afgewezen vergunning. In de eerste fase zijn bedrijven verantwoordelijk voor communicatie naar omgeving. In de tweede fase vanaf de ontwerpvergunning tot besluit is de omgevingsdienst verantwoordelijk

Figuur 2 Toezichtprocedure. Van melding omwonenden, toezicht en eventuele metingen op locatie en indien nodig start handhavingprocedure.

Bijlage 2 Uitkomsten gesprekken over communicatie en participatie in het VTH-proces

Voor de vernieuwing van de omgevingsdialoog hebben we het document van de omgevingsdialoog 2016 geëvalueerd en de huidige communicatie en participatie in het VTH proces. Als eerste hebben we dit gedaan met medewerkers van ODRN, gemeente Nijmegen, gemeente Beuningen en provincie Gelderland. Vervolgens hebben we een brainstormsessie gehad met de vertegenwoordigers van Bedrijvenvereniging TPN-West en één met een aantal wijkbewoners.

Duidelijkheid en transparantie

Er is overeenstemming bij de verschillende partijen over de noodzaak van transparantie bij het proces van vergunningverlening en duidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor communicatie en participatie op welk moment. De verantwoordelijkheid om over een nieuw initiatief (nieuw bedrijf of wijziging/uitbreiding van bestaande activiteiten) te communiceren naar de omgeving ligt allereerst bij het bedrijf zelf, geven zowel bedrijven als ODRN aan. Het toelichten naar de omgeving van het nut en noodzaak van het initiatief, de gevolgen daarvan voor de omgeving en de overweging van alternatieven, helpt om onduidelijkheid en zorgen bij omwonenden te minimaliseren. Bedrijven moeten omwonenden de mogelijkheid geven om contact te zoeken bij vragen en, bij veel vragen, overwegen om hen uit te nodigen voor een bedrijfsbezoek en/of fysiek overleg. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een vooroverleg tussen omwonenden, bedrijf en omgevingsdienst met eventuele onafhankelijke adviseur gezondheid (GGD).

Voor omwonenden is openheid en transparantie fundamenteel om vertrouwen op te bouwen, ODRN kan hieraan onder meer bijdragen door het overzichtelijk maken van het VTH-proces via een actuele dossierpagina, communiceren over nieuwe initiatieven toelichting van data en besluiten. En ook bij klachtenafhandeling, duidelijk te communiceren over toezicht en handhavingsacties.

Vroegtijdig betrekken van omgeving

Alle partijen zijn het eens over het belang van vroegtijdige betrokkenheid. Omwonenden willen al in de eerste fase van het vergunningproces betrokken worden en vinden proactieve en tijdige betrokkenheid in het VTH proces zeer belangrijk. Duidelijke en transparante communicatie over de wijze en mate van invloed van de omgeving op het initiatief is cruciaal om verwachtingen af te stemmen. Het vertragen van het proces in de beginfase door meer aandacht aan het perspectief van de omgeving te schenken en hen eventueel uit te nodigen bij het bedrijf, zorgt voor een betere relatie en wederzijds begrip en maakt het makkelijker elkaar op te zoeken als goede buur. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat het gehele proces om tot een vergunning te komen wordt vertraagd. Vroegtijdig betrekken van omwonenden voorkomt ook zienswijzen verderop in het proces en evt. juridische procedures.

Fysiek overleg

Communicatie en overleg zijn essentieel voor een succesvolle dialoog. ODRN ziet persoonlijk contact via het wijkoverleg als belangrijk, en de Bedrijvenvereniging pleit voor een gezamenlijk overlegplatform met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en omwonenden. Omwonenden willen vragen kunnen stellen tijdens wijkoverleggen of via een platform.

Online communicatie- en informatieplatform

Er is ook overeenstemming over het nut van een centraal digitaal platform voor communicatie en informatie-uitwisseling. ODRN benadrukt het belang van een centraal platform en bedrijven ondersteunen dit idee. Omwonenden zien een web platform waar aanvragen en verleende vergunningen worden gepubliceerd als noodzakelijk, en vinden het belangrijk dat hier ook verdere toelichting op meetresultaten, vergunningen en handavingsprocedures gegeven kan worden.

ODRN en bedrijven vinden beiden dat bedrijven verantwoordelijkheid moeten nemen voor communicatie rond het initiatief. Omwonenden vinden dat ODRN, bedrijven moet stimuleren tot participatie in vooroverleg.

Meer focus op klachtenprocedure en terugkoppeling

Een punt dat vooral door omwonenden wordt benadrukt en minder door de andere partijen, gaat over meer communicatie met de omgeving rond het toezicht- en handhavingsproces. Melders voelen zich niet altijd gehoord en het is niet altijd duidelijk welke stappen er worden genomen vanuit ODRN en het bedrijf. Een contactpersoon/zaakmanager zou hierbij kunnen helpen. Ook op een actuele dossierpagina zou dit meer kunnen worden bijgehouden, met toelichtingen van het proces, metingen, data en handhavingsacties.

Bijlage 3 Geleerde lessen project Gezonder Vergunnen

In het project Gezonder Vergunnen is in gezamenlijkheid met bewoners, belangengroepering en bedrijven de mogelijkheden verkend voor verdere vermindering van schadelijke stoffen. Als onderdeel van dit project is een groep omwonenden met twee bedrijven in gesprek gegaan. Onderdeel daarvan waren 2 bedrijfsbezoeken. Een waardevol onderdeel van het project Gezonder Vergunnen waren de 4 klankbordgroep vergaderingen. Deze groep bestond uit enkele omwonenden van het industriegebied, vertegenwoordiger van een Nijmeegse milieuorganisatie en een aantal vertegenwoordigers van bedrijven op TPN-west. Door met elkaar in gesprek te gaan over mogelijkheden van vermindering van emissies en overlast en door bedrijven te bezoeken, is verkend hoe de omgang tussen bedrijven en omwonenden verbeterd kan worden. Tijdens de 3^e bijeenkomst is besproken wat de bedrijfsbezoeken en gesprekken hebben opgeleverd voor beide partijen. Omwonenden lieten weten meer begrip en respect voor het bedrijf en de processen te hebben gekregen. Voor bedrijven was het best spannend mee te doen aan het project wegens de onduidelijkheid of het ook juridische gevolgen zou hebben en om omwonenden uit te nodigen, maar ook zij hebben het positief ervaren. Het gaf een kans om toe te lichten waar ze mee bezig zijn al blijft het een uitdaging om de complexe processen toe te lichten. Ook was het een kans om het perspectief van de omwonenden beter te begrijpen en in gesprek te gaan over de hinder die zij ervaren en welke mogelijkheden er zijn deze aan te pakken. Veel emissiebeperkende maatregelen zijn door de betreffende bedrijven al genomen of zullen op korte termijn genomen worden, waardoor de resultaten voor wat betreft emissiereductie beperkt zijn gebleven.

In de 3^e klankbordgroep bijeenkomst kregen de deelnemers een casus voorgelegd waarna zij in gemixte teams invulling gaven aan de vraag hoe de communicatie met de omgeving vormgegeven zou moeten worden. Hieruit kwamen de volgende verantwoordelijkheden en afspraken.

Rol Bedrijf	Rol Omgeving	Rol Gemeente/OD
Communiceer met de omgeving over het nieuwe initiatief.	Betere communicatie en transparantie kunnen gezondheidszorgen wegnemen	Betrek de omgeving zo vroeg mogelijk door te informeren dat een aanvraag is ontvangen en hoe de vervolgstappen er uit zien.
Bied transparantie over het initiatief en de afwegingen.	Bedrijfsbezoeken verbeteren de relatie en verminderen angst.	Stimuleer een participatie/communicatie bij bedrijven
Zorg ervoor dat het duidelijk is hoe omwonenden contact kunnen leggen over vragen omtrent het initiatief (bijv. telefoonnummer – specifiek persoon).	Omgeving zou graag een onafhankelijke adviseur aanwezig hebben die over (gezondheidsgevolgen) van initiatief toelichting kan geven.	Bied bedrijven kaders/richtlijnen aan voor communicatie met de omgeving.
Nodig omwonenden uit voor een toelichting.	Overheid is onafhankelijk en kan GGD als adviseur uitnodigen mbt maatschappelijk gezondheid perspectief	Informeel open en transparant over de afwegingen van de vergunning en handhaving van een initiatief in begrijpelijke taal.
Begrijp de zorgen van de omgeving en bepaal of een dialoog/bijeenkomst nodig is.		

In de laatste bijeenkomst is ook het voorstel van de nieuwe omgevingsdialoog besproken. Het werd positief ontvangen. In de laatste sessie kwamen we terug op het thema van het creëren van meer vertrouwen. Door meer duidelijkheid en transparantie in het voorzien van data, waar bedrijven staan ten opzichte van het voldoen aan de best beschikbare technieken, veiligheid creëren voor bedrijven om naar omgeving uit te reiken zonder bang te zijn voor juridische gevolgen. En bovenal kwam het thema van een goede buur relatie terug. Bedrijven en omwonenden gaven aan dat het belangrijk is om hinder niet enkel te melden bij de omgevingsdienst maar om dit ook bij het bedrijf te melden. Dit geeft het bedrijf ook de kans om extra stappen te nemen in goede communicatie en waar mogelijk participatie met de omwonenden te organiseren bij de melding van ervaren hinder en bij nieuwe vergunningprocedures. We sloten af met de woorden vertrouwen groeit door openheid en dialoog.